

ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

ДАЙДЖЕСТ №65

26 СЕРПНЯ — 3 ВЕРЕСНЯ 2025 РОКУ

ДЕРЖАВНА АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА

Національне антикорупційне бюро України (НАБУ) і Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП) закликають депутатів не голосувати за законопроект №12439 через можливі перешкоди для розслідування топкорупції. Зокрема, документ легалізує підміну рішення суду довільними трактуваннями посадовців та ускладнює проведення невідкладних обшуків у справах про хабарництво без ухвали судді. Антикорупційні органи переконані, що ці зміни суперечать Конституції, послаблюють відповідальність за корупцію і загрожують ефективності розслідувань.

Офіційно законопроект має на меті створити «додаткові гарантії захисту бізнесу під час здійснення кримінального провадження». У неурядовій організації Transparency International Ukraine теж **зазначають**, що під приводом захисту бізнесу цей законопроект створює нові лазівки для корупціонерів. У TI Ukraine також наголосили на закритості правоохоронного комітету, адже усі звернення з проханням долучити до засідання представників організації залишились проігнорованими. «Так комітет продовжує ганебну практику, коли він же у закритому режимі липні погодив скандальний проєкт закону № 12414, без залучення громадськості і навіть деяких членів комітету», — кажуть у TI Ukraine.

Органи влади виконали майже 46% заходів Державної антикорупційної програми (ДАП). Про це йдеться у дев'ятому щоквартальному моніторингу Національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК) щодо стану виконання заходів ДАП на 2023–2025 рр. Серед ключових досягнень — проведення зовнішнього аудиту діяльності НАБУ, що визнана незалежними експертами як «помірно ефективна», а також підготовка й оприлюднення узагальнень судової практики Верховного Суду щодо корупційних справ за 2022–2024 роки, що сприяє послідовності та передбачуваності судових рішень. Нагадаємо, що прогрес виконання заходів ДАП можна відстежувати в **Інформаційній системі моніторингу реалізації державної антикорупційної політики.**

1 вересня запрацював Реєстр прозорості — публічна платформа, створена НАЗК для фіксації, моніторингу та оприлюднення даних про суб'єктів лобіювання. Запуск **Реєстру** відбувся одночасно із введенням в дію Закону «Про лобіювання». Відтепер особи, які здійснюють вплив на законодавчий процес, зобов'язані реєструватися, подавати звітність та підтримувати актуальність даних через електронний кабінет. Як **зазначив** Голова НАЗК Віктор Павлушик, запуск Реєстру прозорості відкриває можливість для бізнесу відкрито впливати на державні рішення

шляхом зареєстрованої та прозорої лобістської діяльності. Він також додав, що цей інструмент дозволить державі краще почути приватний сектор у відкритому діалозі та враховувати інтереси бізнесу під час розробки політик, а для суспільства — це гарантія, що державні рішення ухвалюватимуться з урахуванням широкої публічної дискусії. «Запуск інституту лобіювання — фундаментальний крок, щоб державна політика в Україні формувалася чесно, прозоро та відповідно до європейських стандартів», — наголосив Павлушик. Реєстр має публічну частину з відкритим доступом до звітів і статистики, та став першою системою, яка пройшла авторизацію з безпеки за новими національними стандартами.

ЦИФРОВІЗАЦІЯ

Міністерство цифрової трансформації України презентувало тестову версію нової онлайн-послуги «е-Нотаріат». Електронна екосистема, яка об'єднує всі нотаріальні реєстри на єдиній захищеній платформі, спрямована на автоматизацію нотаріальних процесів та підвищення прозорості процесів у цій сфері. Завдяки «е-Нотаріату» робота нотаріусів стане швидшою, а ризик випадкових помилок у документах — мінімальним. Крім того, кожен українець, де б він не був (в Україні чи за кордоном), зможе отримати ключові нотаріальні послуги онлайн: вони з'являться у Дії вже у 2026 році. Як зазначили у Мінцифри, «е-Нотаріату» є ще одним сигналом всьому світу про те, що Україна — серед лідерів у сфері цифровізації.

РОБОТА АНТИКОРУПЦІЙНОЇ СИСТЕМИ

НАБУ і САП викрили високопосадовця Служби безпеки України (СБУ) на незаконному збагаченні та декларуванні недостовірної інформації. За даними слідства, у грудні 2023 року він придбав квартиру за 21,6 млн грн, оформивши її на члена сім'ї, попри вказану в договорі ціну 12,8 млн грн. Як джерело коштів було зазначено доходи від консалтингу, отримані від осіб і компаній, пов'язаних із фігурантом справи про розкрадання коштів «Укрзалізниці», проте слідство встановило, що послуги фактично не надавалися, а компанії мають ознаки фіктивності. Походження 8,8 млн грн узагалі не підтверджене.

В СБУ **зазначили**, що сприймають вручення підозри Іллю Вітюку як відповідь на затримання Службою кількох співробітників НАБУ наприкінці липня цього року. Журналіст-розслідувач Євгеній Шульгат, який рік тому **знайшов** незадеклароване майно Вітюка, **піддав сумніву** цю позицію СБУ, зазначивши, що згадана квартира перебуває під арештом ВАКС вже понад рік.

З поліцейського — очільника відділу боротьби з корупцією можуть стягнути понад 7 млн грн. За **результатами** моніторингу способу життя начальника київського відділу боротьби з корупційними організованими групами Національної поліції НАЗК встановило, що у 2021–2023 роках він та його близькі придбали кілька дорогих авто та сформували значний грошовий актив без належного фінансового підґрунтя, а також отримали кошти з невстановлених джерел. Попри пояснення про позики й

подарунки, у НАЗК виявили, що активи не могли бути набуті у законний спосіб. САП подала позов до Вищого антикорупційного суду (ВАКС) про стягнення понад 7 млн грн необґрунтованих активів на користь держави.

ПУБЛІКАЦІЇ В МЕДІА НА ТЕМУ КОРУПЦІЇ

«Люди з картонками відстояли незалежність САП і НАБУ. Лишилося чимало — вирішити їхні внутрішні проблеми і зробити взірцевими. Сім викликів, які треба подолати». У своїй статті видання «Бабель» [зауважує](#), що антикорупційна система України за десять років діяльності зберегла незалежність від влади, але накопичила низку внутрішніх проблем, які заважають їй стати взірцевою. Серед ключових викликів — дисбаланс у робочій зв'язці «детективи НАБУ — прокурори САП», формальність деяких конкурсів у НАБУ та САП, залежність прокурорів від керівника САП, якою останній може зловживати, неякісний і підконтрольний менеджмент внутрішнього контролю в обох органах, використання угод зі слідством для збереження репутації замість реального покарання та сумнівна практика нарахування «недоотриманої вигоди» як збитків. У статті наголосили, що незалежність означає підвищену відповідальність: НАБУ, САП та ВАКС мають суворіше за інші правоохоронні органи дотримуватися принципів верховенства права та міжнародно визнаних прав людини. А громадські організації, своєю чергою, мають стежити за тим, щоб антикорупційні органи їх не порушували.

«Родичі з російськими паспортами і поїздками до рф. Як генерал СБУ вигадував російські зв'язки детективу НАБУ, не побачивши їх у власній родині» — [розслідування](#) Центру протидії корупції (ЦПК) виявило, що генерал СБУ Сергій Дука, який курував гучні операції проти детективів НАБУ та журналістів-розслідувачів, сам має близькі родинні зв'язки з особами, пов'язаними з росією. Зазначається, що йому довірили шукати «зв'язки з рф» у співробітників НАБУ, зокрема у справі детектива Руслана Магамедрасулова, тоді як батьки його дружини, уродженці Дагестану, отримали російські паспорти ще у 2022 році, користувалися ними для поїздок безпосередньо до РФ, мають рахунки в російських банках і зареєстрували свій агробізнес у російських реєстрах. Це ставить під сумнів неупередженість і доброчесність Дуки, особливо з огляду на його роль у політично чутливих справах проти представників антикорупційних органів, підкреслили у ЦПК.

«Корупційний бек-офіс у БЕБ? Окей. Якщо хтось спробує випробувати долю — у мене чудові відносини з НАБУ» — новопризначений керівник Бюро економічної безпеки України Олександр Цивінський в [інтерв'ю](#) для «Дзеркала тижня» окреслив своє бачення перезавантаження БЕБ, який, на його думку, від моменту створення залишався калькою податкової поліції та не набув нової філософії роботи. Він планує побудувати інституцію на чотирьох засадах: робота на конкретних територіях (у громаді, районі чи області) для підвищення там «екологічності» бізнес-середовища системна взаємодія з підприємцями; превентивна аналітика на основі великих даних та правоохоронні дії, що ґрунтуються на фактах, а не емоціях. Цивінський прогнозує, що переатестація чинних співробітників (яких майже 1,3 тис.), передбачена процедурою реформи БЕБ, займе близько півтора року. Також Бюро має здійснити

добір нових кадрів за участі міжнародних представників та за прозорими процедурами (законом передбачено 4 тисячі працівників БЕБ). Крім того, для підвищення ефективності БЕБ важливо, зокрема, забезпечити рівність в оплаті праці з іншими спецорганами та надати Бюро інструменти для самостійного і безпечного проведення операцій. За [словами Цивінського](#), важливо вимірювати ефективність БЕБ не лише статистикою покарань, а й реальним зростанням податкових надходжень завдяки усуненню схем і зміні правил гри, і обіцяє публічно повідомляти про будь-які спроби політичного чи корупційного тиску.

«Корупція — головна перешкода у відбудові України: 75% громадян вважають її найбільшою проблемою», [йдеться](#) у результатах соціопитування «Active Group» від серпня 2025 року. Хоча майже половина респондентів оцінює процес відновлення позитивно, ключовими проблемами респонденти називають також бюрократію, війну, недостатнє фінансування та дії місцевої влади. Для покращення ситуації більшість українців підтримують посилення боротьби з корупцією, контроль за витратами та прозорість тендерів. Основними пріоритетами відбудови вони вважають відновлення житла, створення робочих місць і підтримку малого бізнесу.